

Bones Pràctiques en Economia Circular

Diagnòstic 2024

Primera edició 2024

Aquest document és una edició que facilita la impressió en cas necessari, però recorda fer-ho només en cas imprescindible: el medi ambient t'ho agrairà.

Les fotografies són propietat i estan dissenyades per Freepik.

També, hi ha fotografies que són propietat de Suara Cooperativa.

Carrer de Sancho de Àvila, 52-58, 1r
08018 Barcelona 932.547.690
suara@suara.coop
www.suara.coop

Índex

CARTA DE PRESENTACIÓ	4
EL NOSTRE RELAT.....	5
RESULTATS DE.....	7
L'ENQUESTA DE BONES PRÀCTIQUES	
Fonts d'energia i estalvi	8
de recursos	
Materials fungibles	9
Desplaçaments	10
Difusió de coneixements ...	11
Sinèrgies interessants i	12
importants	
EXEMPLES DE BONES	13
PRÀCTIQUES A SUARA	
PROPERES PASSES I	15
REPTES DE FUTUR	

Carta de presentació

Actualment, estem en un context, tant intern com institucional, favorable a què les empreses donin resposta als reptes de sostenibilitat.

A escala europea, la Comissió Europea va presentar el març de 2020 el pla d'acció per a l'Economia Circular (CEAP) que té com a objectiu fabricar productes més sostenibles, la reducció de residus i l'apoderament dels ciutadans, com per exemple, el "dret a reparar". Amb aquest ambiciós pla, la UE calculava que l'economia circular tindria beneficis nets positius pel que fa al creixement del PIB i a la creació d'ocupació. A més, estimava que en 10 anys (del 2020 al 2030) pot fer créixer el PIB de la UE un 0,5 % addicionalment i crear prop de 700.000 nous llocs de treball.

Des de Suara Cooperativa, tenim desenvolupada una pàgina al web de Suara sobre responsabilitat social, però no tenim un relat sobre economia circular ben definit internament. Amb l'objectiu de poder formar part d'un canvi real i lògic, es va impulsar una fase de diagnòstic de Bones Pràctiques en Economia Circular perquè els serveis de Suara poguessin informar d'accions concretes relatives a sostenibilitat i economia circular.

Paral·lelament, l'Àrea de Comunicació va desenvolupar un document que vol fer un pas més enllà i introduir el concepte d'economia circular com a part del relat intern de Suara Cooperativa per involucrar a les persones treballadores a través de l'Espai Suara i amb un pla d'accions calendaritzades (com ara la xerrada introductòria al concepte per part de l'expert Manel Gazo el passat 2 d'octubre de 2024).

En l'ADN de Suara Cooperativa tenim integrada la transparència, la intercooperació, la responsabilitat social i la proximitat. La societat i el planeta ens exigeixen integrar a dins dels nostres valors i la nostra quotidianitat a l'empresa, l'economia circular com a valor cooperatiu.

En aquest document, volem donar a conèixer els resultats de l'enquesta de Bones Pràctiques i quines són les nostres propostes per tal d'enfortir el nostre relat intern sobre economia circular com a valor cooperatiu. Compartint les nostres experiències, inquietuds i idees; podrem arribar a ser referents en sostenibilitat a la nostra comunitat i en l'ecosistema social i empresarial actual.

El nostre relat

Per a poder dirigir-nos en la mateixa direcció i construir un missatge comú, cal que ens familiaritzem de prop amb el terme d'economia circular.

No sols es tracta d'un gir de guió en l'àmbit social, sinó que es basa en un canvi de model econòmic que afecta transversalment a tots els sectors per lluitar contra el canvi climàtic.

L'economia circular és aquella en la qual el valor dels productes, els materials i els recursos es mantenen en l'economia durant el temps més elevat possible, i en la qual es redueix al mínim la generació de residus. És a dir, és aquella que busca maximitzar els recursos disponibles perquè aquests romanguin estiguin com més temps millor en el cicle productiu. L'economia circular aspira a reduir tot el possible la generació de residus i a aprofitar al màxim aquells materials que la seva generació no es pugui evitar.

Com a cooperativa d'iniciativa social sense ànim de lucre, creiem que una gestió empresarial ètica, sostenible i transparent és la manera de generar impactes positius en el nostre entorn i pel benefici comú.

A Suara Cooperativa estem compromesos amb un futur sostenible i ho traduïm en uns serveis eficients i respectuosos amb les persones i el medi ambient. Conscients de l'impacte que generem, desenvolupem accions relacionades amb una disminució del consum de recursos, l'estalvi energètic i la gestió dels residus.

Malgrat que la nostra activitat genera poc impacte ambiental, ja que està orientada a treballar amb les persones; mantenim el compromís de reduir-lo any rere any. El 2023, per exemple, es van reduir els kilòmetres acumulats per les treballadores respecte al 2022. Es tracta d'una dada a remarcar atès el fet que els nostres serveis van augmentar. Un altre bon exemple on es materialitza aquest compromís, és amb la [Política de Qualitat i Mediambiental del servei de bugaderia de Suara Inserció](#).

Tot i que tenim algunes bones notícies, també cal fer una mirada crítica cap a altres qüestions com ara les nostres emissions i les fonts d'energia (del total de 50 serveis que van respondre l'enquesta, només 8 reporten l'ús de plaques solars).

No oblidem tampoc que la qualitat de vida de les persones passa, també, perquè el món on vivim sigui un lloc habitable i agradable per a nosaltres. Si la nostra especialitat és tenir cura de les persones, podem fer-ho també a través de la cura del nostre entorn.

La finalitat de generar aquest relat és socialitzar-lo entre les persones treballadores de Suara Cooperativa perquè s'hi familiaritzin amb l'objectiu de fomentar una gestió més sostenible dels recursos i impulsar pràctiques que minimitzin els residus i maximitzin la reutilització i el reciclatge.

Resultats de l'enquesta de Bones Pràctiques

L'enquesta de Bones Pràctiques en Economia Circular es va fer arribar a les Direccions de Servei de Suara a través de correu electrònic; aconseguint un total de 50 respostes amb perfils molt diversos (entre treballadores d'Estructura i serveis d'atenció directa).

Els blocs temàtics en els quals es va incidir, es relacionen directament amb els objectius estratègics descrits al Full de Ruta de l'Economia Circular a Catalunya 2024-2026 creat per la Generalitat de Catalunya:

- **“Fonts d'energia i estalvi de recursos”, “Desplaçaments”:** *Contribuir a desacoblar el desenvolupament econòmic del consum de recursos i la generació d'emissions.*
- **“Materials fungibles al servei”:** *Assegurar la transició efectiva cap a un teixit industrial i empresarial circular i digitalitzat.*
- **“Difusió de coneixements”, “Sinergies interessants i importants”:** *Accelerar la transformació social, cultural i laboral cap a la circularitat.*

El Centre d'Acollida Terres de l'Ebre disposa de 34 plaques fotovoltaïques en la seva teulada

Fonts d'energia i estalvi de recursos

- A la pregunta “**Recicleu adequadament al teu servei?**”, un **63,3%** de les respostes indiquen un **SÍ** rotund, un 18,4% indica que no i un 14% comenta que no sempre és possible. És important treballar per a facilitar aquesta possibilitat en la mesura d’allò que permeti la idiosincràsia de cada un dels nostres serveis.
- A la pregunta “**Utilitzeu alguna font d’energia renovable o verda al teu servei?**”, un **73,5%** indica que **NO** mentre que un 4% indica que ho desconeixen actualment. Només **un 16% fa servir fonts energètiques verdes** com ara plaques solars (CA Terres de l’Ebre) o Geotèrmia (EB Lilaina). Altres serveis també estan treballant per a poder instal·lar-les (Residència Dovela).
- **Un 85,7% de les aixetes que tenim als espais de Suara són manuals mentre que la resta són automàtiques.** Existeix un debat interessant sobre quina mena d’aixetes ens permeten estalviar més. En el nostre cas i davant l’àmplia oferta de serveis i persones que atenem, això variarà. Davant de tot, la qüestió és que ens trobem amb d’instal·lacions eficients i en bon estat de conservació.
- Finalment, només **un 20,4% dels espais de Suara Cooperativa disposen de sensors lumínics** enfront del 79,6 % als quals els manca.

Materials fungibles als serveis

- A la pregunta **“Compres el material fungible/mobiliari/material escolar de manera local?”**, un **57,1% assegura que Sí**, un 36,7 % que NO i un 6,1% ho desconeix. Part de la nostra tasca haurà de ser treballar per donar resposta a aquest 6,1% i salvar les distàncies dels serveis que no ho fan.
- Pel que fa a la pregunta **“Es tracta de materials reciclats amb procedència ètica?”** les respostes ens donen més informació amb la qual millorar: més de la meitat de les respostes (57,1%) indiquen que desconeixen la procedència dels articles i només un **8,2% sí que sap el seu origen**. Aquells que sí que coneixen la procedència dels seus materials ens indiquen que **els seus proveïdors habituals són Abacus entre altres cooperatives de consum i botigues de barri**. En aquest sentit, cal recordar que no totes les opcions Km0 són opcions 100% ètiques. Altres serveis ens faciliten les seves fonts de confiança com Carlin, Biopompas, Casa Sabater o Oficomplet.
- A la pregunta **“Promoveu la utilització de materials reciclats en el vostre servei tant amb les treballadores com amb les persones ateses?”**, un **69,4% indica que sí i ho fa** a través de diferents activitats dirigides a les persones ateses. Per exemple, l'Escola Bressol Alegria, utilitza tovalloles i no paper per als seus banys mentre que els Habitatges de Gent Gran del Camí Antic de València reaprofiten mobiliari útil en les seves instal·lacions.
- **Sobre si els serveis disposen d'una biblioteca de materials de préstec per tal de no consumir nous estris de bell nou**; un 60% ens indica que no. Aquest podria ser un bon i útil recurs per a molts serveis que realitzen atenció directa i tenen un trànsit de persones ateses prou intens.
- Finalment, **sobre quin és el criteri per a renovar els materials que es fan servir, hi ha disparitat de xifres atès la natura de cada servei**. Un 90% només els canvia quan expiren o s'espatllen mentre que la resta de serveis indica que ho ha de fer periòdicament en funció de les normatives o legislacions respecte a certs materials relatius, sobretot, amb la salubritat.

Desplaçaments

- La dispersió dels nostres serveis a vegades pot crear que es faci difícil i, fins i tot, impossible poder recórrer al transport públic per als desplaçaments relatius al nostre lloc de feina. Dels serveis contactats, **27 de 49 tenen una bona connexió de xarxa pública de transport.**
- Del volum d'aquests serveis als quals es pot accedir en transport públic, 18 Direccions de Servei empren el transport públic. **El 69,7% de les Direccions també reporta que entre 1 i 10 treballadores el fan servir. Un 21,2% reporta entre 10 i 20 treballadores dels seus serveis com a usuàries de transport públic. Un 9,1% comenta que entre 20 i més de 50 treballadores a càrrec el fan servir,** per tant, estem davant unes xifres prou positives. Com és obvi, cada servei té un nombre de treballadores diferent, per la qual cosa la proporció de treballadores per servei que el fan servir és també molt diferent i com hem indicat, respon també a criteris de territorialitat.
- **Les treballadores d'Estructura i del SAD tenen el nombre més alt de treballadores que fan servir el transport públic per desplaçar-se al seu lloc de feina** (més de 50 persones per servei el fan servir). Això es deu al fet que les treballadores d'Estructura sovint es desplacen a alguna oficina amb bona connexió (com ara Olot o Glòries). D'altra banda, les treballadores familiars del SAD solen tenir més facilitat per a desenvolupar els seus torns fent servir el transport públic dins una mateixa zona o desplaçant-se a peu.

Suara Inserció incorpora la furgoneta elèctrica a la seva flota

Difusió de coneixements

- **A la pregunta de si s'organitzen trobades, xerrades, tallers o activitats relacionades amb l'economia verda i la circularitat; només un 22,4% respon que sí.** Aquests serveis tenen perfils molt diferents: des d'escoles bressol, PILs i UECs fins a centres de dies o habitatges de gent gran.

- **Les iniciatives que tenen actives els nostres serveis són de tota mena i totes amb diferents impactes** que pretenen transmetre el valor de la sostenibilitat a les persones ateses de diferents formes. Les Escoles Bressol són capdavanteres en aquestes iniciatives, que inclouen a les famílies dels infants a través de la Comissió d'Escola Verda. Altres serveis organitzen xerrades per a l'estalvi, l'eficiència energètica i el reciclatge (Centre d'Acollida Marialar) o també promouen l'ús de les bicicletes entre les persones ateses (PIL Moixina).
- D'altra banda, **moltes de les persones enquestades** (sobretot per part de les àrees pertinents a Estructura) també **fan referència a l'Assemblea General com "el punt d'informació més directe per tractar aquesta problemàtica"**. Seria del tot interessant dedicar un bon espai del nostre temps entre les persones sòcies assistents a poder reflexionar sobre els resultats que aquest informe ens ha deixat a la pròxima Assemblea General o a les diferents Espais de Preparació de l'Assemblea General (EPAGs).

Sinèrgies importants

- En aquest apartat també trobem un tant per cent molt reduït de serveis que col·laboren amb alguna institució, associació o ens local per tal de facilitar les bones pràctiques en economia circular: un 10%.
 - **Del total d'entitats amb les quals es col·labora, totes són de proximitat als serveis** (a excepció de la Residència Dovelà que també col·labora amb Marroc i Cuba).
 - **Alguns dels acords reflectits són per la subcontractació de serveis** com ara un càtering, jardineria tot i que **la majoria tenen a veure amb el reciclatge de materials** (roba, medicaments, estris de la llar). L'Escola Bressol Taitom utilitza xarxes de reciclatge per a fer circular la roba que ha quedat sense ús a través de donacions. També, hi ha un servei que és part de la xarxa de reutilització del barri del Raval (Centre de Dia Mil·lenari).
 - Algunes entitats amb les quals es col·labora són l'Associació Altem de Figueres o diverses protectores d'animals locals.
-

Exemples de Bones Pràctiques a Suara Cooperativa

Compartint les nostres experiències, ens nodrim i aprenem per a poder integrar millor els nous coneixements.

A continuació **presentem un recull d'exemples reals de Bones Pràctiques que es porten a terme des de Suara en diferents serveis i espais**. Creiem que qualsevol petit canvi pot ser significatiu i que qualsevol dia és bo per adoptar alguna d'aquestes pràctiques.

Us animem a llegir-les i destriar-ne alguna cada mes per iniciar-la conjuntament amb el vostre equip:

- Controlar la temperatura, les llums i l'aigua als espais que fem servir
- **Reduir** al màxim el malbaratament alimentari
- Emprar **envasos biodegradables**
- Utilitzar **productes de neteja respectuosos amb el medi ambient** o naturals
- No imprimir quelcom si no és del tot necessari
- **Digitalitzar el màxim de processos possibles**
- Recollir aigua de l'assecadora i dels gots del dinar per a regar les plantes
- **Reutilitzar** roba antiga per a convertir-la en draps bruts, en altres productes o fins i tot fer-la servir al servei (per un taller de costura, per exemple)
- **Donar** la roba que no ens serveix a entitats com Creu Roja o Càritas
- **Realitzar xerrades amb especialistes** per a millorar la nostra manera d'actuar
- Cuidar el nostre material el màxim possible per a conservar-lo molt temps
- No substituir res si la seva vida útil no ha acabat
- **Advocar per formació híbrida per a reduir els desplaçaments**
- Fer servir transports amb petjada de carboni neutra per als desplaçaments
- **Reparar** materials i estris
- Fer compost propi per a l'hort del servei

- No fer servir bosses d'un sol ús (aplicar-ho a tants materials com sigui possible)
- **Emprar materials reciclats** per a la creació dels nostres projectes (manualitats a les escoles, per exemple)
- Retornar els blísters de pastilles a la farmàcia
- Usar liniment per al canvi de bolquers
- **Fer troc de materials** amb altres entitats o persones ateses
- Comprar aliments km0 i de temporada
- **Fer llibretes amb el paper per reciclar**
- Col·locar **una bústia de fulls per a reutilitzar** perquè tothom la faci servir a l'espai de treball
- Reciclar, reciclar i reciclar!
- **Parlar sovint amb l'equip i informar a les persones ateses** per fer pedagogia

A l'Escola Bressol Taitom (Olesa de Montserrat) utilitzen aigua reciclada per regar l'hort

Properes passes i reptes de futur

Tot i que els nostres valors socials promouen de manera inherent la sostenibilitat i la consciència ambiental; com hem vist encara **tenim moltes iniciatives al nostre abast per a poder conservar el nostre voltant** i fer-lo un lloc en el qual puguem viure molts anys amb bona qualitat de vida.

D'una banda, ens trobem amb el fet que podríem tenir més serveis on les fonts d'energia fossin verdes. Les plaques solars són una bona opció per on començar. Actualment, tenim a l'abast diferents ajudes o subvencions per a realitzar aquest canvi significatiu. D'altra banda, és possible que nosaltres no siguem unes expertes en la matèria, però sí que és possible que tinguem al voltant diferents entitats o associacions que sí que ho són. Envoltar-nos d'elles, aprendre d'elles i arribar a diferents acords; pot ser una opció viable amb una inversió econòmica mínima.

A més petita escala, **no cal començar el canvi per quelcom excessivament ambiciós**. Comenceu amb les iniciatives anteriors per comentar-les amb el vostre equip i destrieu una per a portar-la a terme de manera sistemàtica i plegades durant el mes vinent. Com hem vist, hi ha accions senzilles que podem posar en pràctica de manera personal o al nostre servei, com ara la creació de bústies de cartó per a fulls per a reutilitzar o utilitzar aquests fulls per a crear quaderns en lloc d'agendes noves. Si realitzem aquest hàbit de manera regular, al cap d'un any, el nostre servei es pot haver transformat.

En aquest sentit, **els nostres referents capdavanters a la cooperativa són les Escoles Bressol**, qui ens poden ensenyar molt i donar consells del tot pràctics.

Aquest diagnòstic ha estat només un primer pas per a detectar aquells espais on dirigir la nostra atenció. Per tant, si teniu alguna idea o proposta que vulgueu traccionar, l'Equip d'Innovació es troba a la vostra disposició. **Ens agradaria poder crear un document viu en què totes participem i que sigui el nostre llibre blanc de Bones Pràctiques en Economia Circular**. Som-hi!